

העם

מספר הלידות לגולגולות

גיבורת השבוע היתה צעירה תכולת עין ועליוה, האהבת לנחל ולקפוז, מכוסה בכי סוי הנופל גם מבגדים מודרני. שמה: הי לירה הישראלית.

היונק האחרון של האלופה הצעירה החל כשנפוצו שמועות עקשניות כי ממשלת ישראל עומדת להחליף את השטרות, להקפא או להפיקע חלק מהם. אף כי לא היה שום אישור רשמי, הגיב האיש הקטן בהתאם לאמרה הרוסית: "אם הפעמונים בכנסיות מנדונות, סימן שישנו איוה חג!". החלה בהלה כללית, התחרות פרועה על כל הניתן לקנייה. היה זה מעט מאד: אפילו ספסרי השוק השחור לא התלהבו למכור את סחור רתם תמורת שטרות אשר חששו כי מחר עלולים הם לשמש להבערת סיגריות. שיא ישראלי זה הועמד בצל עליידי שיא בינלאומי של אותה אלופה: בניירת הזרות הוט' לו ערמות של לירות אל השוק. המבריחים חששו פן תאבדנה את ערכן למחרת היום.

היהודים ידעו מראש. העובדה שמועה זו יכולה היתה לגרום לבהלה כה קיצונית היתה נעוצה בזכרונם הטוב של יהודים רבים, אשר חזו על בשרם מה פירושה של החלפת שטרות במדינות אחרות. בבליגיה ובצרפת הוקפאו בשעתו כל השטרות בעלי הערכים הגבוהים, נפרעו עליידי הממשלה רק במרוצת הזמן. בפולין הוחלפו מאה זלור טים תמורת זלוטי אחד לסתם אנשים, תמר רת שלושה זלוטים לפועלים. בכרית'המוע צות הוחלפה רק כמות מוגבלת של רובלים לערובים, הופקע כל העודף. (שלא כמו ביש) ראל שמרה ממשלת ברית'המועצות את התכנית להחלפת הכספים בסוד מוחלט. רק במ' חזו אחד בלבד נודע על דבר ההחלפה כמה ימים מראש. היה זה במחוז היהודי בחלקו: בירוביגיאן).

לפי יודעי'דבר היתה תכנית הממשלה להקפיא 35% אחוז ממחזור הכספים (כולל את הפקעת 5 מיליון הלידות שהוכרזה, כול שוער, לחוץ'לארץ). הקפאה זו היתה משאירה מחזור של כ-70 מיליון לירות, בהשוואה 28 מיליון לירות ביום קום המדינה. מספר זה היה מקביל לגידול האוכלוסיה מאז, מחזירה את יחס אותו מספר הלידות לגולגולת.

למה יך להתרגש? אולם האיש הק' טן לא עסק השבוע בחשבונות ממלכתיים, היה טרוד בחשבונותיו הפרטיים שלו. הוא ערך חשבונות קחתניים מכמה לירות עליו להיפטר, וכיצד. היה ברור שאם תצא ההחלפה לפועל ייפגע דוקא האיש הישרי. המומי חים השחורים כבר נפטרו מזמן מכל כסף מזומן. השמחים היחידים בכל הלירות היו אלה אשר לרוב מזלם לא היו הלידות מצוריות בידיהם. האימרה המפורסמת של השבוע היתה זו של פקיד, בעל משכורת ירודה וחסר'אמצעים, שאמר לחברו המודאג, שהיו לו בבנק כמה מאות לירות: "למה לך להתרגש? תן לי את הכסף ואוציא לך את הראגה מן הראש".

הכנסת

זר פרחים לחתן

לפני שבועיים הסעירו מנהיגי חרות את ההמונים הנרגשים, קראו אותם למרוד בקו הממשלה בקשר למשאומתן עם גרמניה. כא' שר הרגישו כי הגדישו את הסאה, כבר היה מאוחר: דבריהם פורסמו בעתונות, אי אפי שר היה להיסוג. התוצאה היתה הפגנת אכיר מות נגד הכנסת, כמה מאות פצועים ועצור רים, מכה למשטר הדימוקטי.

אחר ההפגנה הסעירו מנהיגי מפא"י את חבריהם בכנסת ובמדינה, הציעו להם לשליל ממנהם בגין את הזכות שנתנה לו עליידי 5500 בוחרים ששלחוהו לכנסת. כאשר הרגיר שו שהגדישו את הסאה כבר היה מאוחר: ההצעה פורסמה בעתונות, אי אפשר היה ליסוג. התוצאה: 56 ידיים צייטניות הור' מו בהצבעה אוטומטית, חבר הכנסת בגין הוצא לכמה חודשים, ירדה המכה הגדולה הראשונה על ריבונות הכנסת.

הכנסת היתה שקמה. קהל הצופים שבא לחזות במהדורה שנייה של הסערה החיריותית, התאכזב. הכנסת היתה שקמה, הי' ח"כים מכל הסיעות הסתפקו בהשמצות המ' קובלות, התיכוחים היו מטושטשים, ברובם חלשי'הגיון כרגיל. חתן השמחה, מנחם בגין, לא הופיע בכנסת, אף כי שהה בירושלים. אבי כהלה, בי. גיי, בחולצתו הלבנה הפתוחה ובחליפתו הכחולה, הגיע קרוב לסיום הטקס. באולם שררה אוירה אישיה, כשמשנה סנה מפקק וקורא בעתון מצוייר, שר המשטרה משוחח עם ח"כים הערביים (שהורידו לצור כך זה את האוזניה מן הכפיות). חברי מפא"י הגנו על הצעתם מבלי שיעשו רושם משכנע ביותר, השותפים הדתיים לא דיברו כלל (מל' בד הרב מרדכי גורוק, ששפך פסוקי תנ"ך, דברי תהילה על אנשי חירות. יחד עם זה ביקש לסלק את בגין "יידור" אחר שקרא לעז' רת אלוקים).

הם משחקים בתשבץ ענקי! אמר פרשן מעריב הבלונדי, שלום רונפלה, על פססלו מ' אחורי הצירים המפא"יים. ואכן, היה זה הפעם "הובי" כמעט כללי. אמר מאיר וילנר: זהו משחק משותף של חירות ומפא"י כדי להסית את הדעת מן ההסכמה לנאציפיקציה של גרמניה. אמר הרצל ברגר: זהו משחק משותף של חירות ומק"י, הקצות התאחדו. אמר ח"כ הצ"כ שמחה בבה: שרת העבודה (שהסתכלה בו משועממת) כגברת היחידה בממשלה, הי' תה צריכה להגיש זר פרחים למנחם בגין, כי הפגנת חירות עזרה לחסל את התיכוח על הי' שילומים, לפתוח בתיכוח על מנחם בגין. **היקה דיבר לעניין.** המפתיע היה כי איש מדברי הממשלה לא ניסה אפילו לפרס את ההאשמות נגד בגין. היחיד שניסה בכלל לצטט את דברי בגין, אליעזר ליבנה, ראש הימין המפא"י, השתמש בציטטות מן הגאום המפורסם בככר ציון. היו אלה ציטטות משכ' נעות מאד. מגרעת היחידה היתה שלא נגעו לעניין כלל: הן לא נאמרו בכנסת, וממלא לא יכלה הכנסת להטיל עליהן עונש.

לעומת זאת היו דברי האופוזיציה ברורים ומבוססים. עד כה לא היה קיים שום חוק, תקנה או תקדים שיאפשר להרחיק חבר כנסת

למשך חודשים. אולם מעשה זה ישמש בלי ספק תקדים להבא. אמר ח"כ אופוזיציוני: להבא נגיש את נאומנו מראש לאישור הסיעה המפא"ית, למען לא תעלב. קרא ח"כ חירות אליעזר שוסטק לעומת ח"כ אחר, שהרים את קולו: "אל תצעק, עוד יוציאו אותך!" וחיים לנדאו, איש מבצעי אצ"ל לשעבר, הפסיק לר' גע את שיריו'נאומי, שצלצל כדקלום מספר של אורי צבי גרינברג, כדי לפנות בשאלה נוקבת אל הצירים הדתיים: מניין לכם הבטחון ש' מחר לא תהיו אתם קרוב להצבעתכם היום. היטלר, שהיה לו מעוט ברייכסטאג 1933, השיג רוב עליידי סילוק הצירים השמאליים. אם תרחיק מפא"י כמה ח"כים נוספים, יהיה לה רוב בכנסת ולא תזדקק עוד לידיים דתיות. האיש היחיד שדיבר לעניין בהגיון יקה,

טיים אדם שתקאי
ביום השני: דבר בלתי צפוי

ראלית והירושלמית) שיוצגו עליידי הלורד הרברט סמואל וסיר הנרי גולדסמיט, לפסים מעשיים מאד. החברות, בדומה לחברת האש' לג, נתקלו בקשיי גיוס הון זר בחו"ל, להר' חבת רשת החשמל וחיודש הציוני. אך הממ' שלה העניקה להן סכומים ניכרים בדולרים (מכספי המלווה וההענקת) לרכישת ציוד חדש וחלקי חילוף.

עתה החליטה הממשלה כי תמה תקופת הי' שירות ללא תמורה וביקשה מניות בחברה תמורת הדולרים שהשקיעה. כמות המניות: שיעור יספיק להוות כוח מכריע בחברה.

טיים

לחם מן השמים

לאחר 2000 שעות טיסה בין עננים, חש עצמו אדם בטוב על הקרקע רק כשהוא מבלה את יומו בשדה'תעופה, בין שורות מטוסים העומדים לרשותו בכל עת שיחשק בשחקים, הטיק אדם שתקאי, רחוק בן 30, טיים ומדי ריך ראשי קלוב התעופה לישראל. אחר עשר שנות שרות בתא הטיס הטיס של מפציץ כבד בי' חיל'האוויר המלכותי, ומפציץ פחות כבד בי' חיל האוויר הישדאלי עבר לפייפרים הצהר'יים'ועיריים בשדה התעופה האזרחי שבצפון'נה של תל'אביב.

השבוע נודמנה לאדם משימה שהזכירה לו במקצת את ימי המלחמה. במסע מתוכנן של 100 צעירים ממשקי הקיבוץ המאוחד לאילת נקבע תפקידו כספק מזון ומים בדרך האוויר. השיירה הגיעה במכוניות עד מצפה רמון, 70 קילומטר דרומית ל'אבאר'שבע, המ' שיכה משם רגלית למסע בן שמונה ימים, כססיר מאומן משמש לה חלוץ (שני נשאר בתל'אביב לזרבה).

המטיילים הצטיידו במזון ומים ליום אחד בלבד, סמכו על קלוב התעופה שיונים בדרך האוויר. אדם שתקאי, מצויד במפת המסע, חג מעל ראשי המטיילים, השליך מצרכי מזון, מיכלי מים ועתונים. ביום השני אירע דבר בלתי צפוי: שתקאי יצא משדה התעופה בה שמעבר לירקון, חנה בבאר'שבע, הצטייד בה בדלק למטוסו הצהבהב, מזון ומים ויצא לי' מקום המיועד הגיעה למפגש שני. כשלא גילה את השיירה חזר ל'אבאר'שבע, הודיע לצבא שיצא לחיפושים וגילה את המטיילים בגיא שלמרג' לות הר עורב. הסיבה: סירר המסע נקע את רגלו על פסגת ההר, נזע בכך את התי' קדמות המסע.

שתקאי חזר לתל'אביב, העלה את סירר הי'

שר המשפטים לשעבר פנחס רוזן, הציע את הפתרון ההגיוני: לבטל את חסינותו של בגין (שיותר עליה ממילא) ולהעמידו לדין פלילי ככל נאשם אחר. בסברה לקבל הצעה זו החלה הקואליציה לנסר את הענף הדק עליו יושבת הדימוקרטיה במדינה. היא דמתה לאדם המאבד את עצמו בגלל מפני המוות. התוצאה המעשית, הסמוייה מן העין היתה כפולה. מפא"י מילאה את רצונו של מנחם בגין, שביקש להתפנות מעיסוקיו המפלגתיים בצורה הדרמטית ההולמת את אופיו. והיא פרערה עוד יותר את אימון ההמונים ביער' לוחה הדימוקרטית של הכנסת, הגבירה עוד יותר את הנטייה המתפשטת והולכת לסמוך על כוח השכנוע של האבנים המדברות אל הי' ח"כים יותר מאשר על כוח השכנוע של הי' ח"כים המדברים אל האבנים.

גרעין עמית

נו. נו. טוב טוב!

כשעבר אברהם הרצפלד במזנון הכנסת, ארב לו צעיר, העמידו על המדרגות, ביקש ממנו לקבל לראיון כמה צעירים אחרים. הרצפלד חיך את חיובו המפורסם, ביקש פרטים, אמר לבסוף: "נו. נו. טוב טוב!".

בצורה זו עלה גרעין עמית, שהפך בחודש האחרון לגושא ויכוחים מעין'נטפים ליד אילת עד למורדות הר החרמון, למעמד של גושא לדיון בגוף ציבורי. הגרעין, שעד כה נרשמו אליו 55 חברים (מהם 34 תל'אביביים, השאר מחיפה, ירושלים, רענה, פתח'תקה, חולון וכחצי חריסר משקים) ביקש מהרצ'פלד תמיכה פעילה לרעיון של התאגדות צעירים בלתי'מאורגנים לצורך התישבות קיבוצית.

המשק

מזג האויר נגד הלחם

שעה שהרפתקותיו של רב החובל קרלסן (ראה מכל העולם) עמדו במרכז התעניינות העולם עקבו שרי המשרדים הכלכליים במ' תיחות לא פחותה אחר מסעו של האניה לורנס שבלייה שנשאה מטען של 10,000 טון חיטה לנמל חיפה.

הסערות והסופות שהשתוללו באוקינוס הי' אטלנטי לא פסחו על האניה, לחרדת הרבה של אנשי אגף המזון במשרד המסחר והתע' שיה. אך על אף טלטוליה הגיעה האניה לי' גיברלטר, בה התעכבה לתיקונים דחופים. אותו יום צלצלו כל הטלפונים בלשכות שרי האוצר והמסחר והתעשייה. שליחים דחו'

הוא עוד ישיג אותה!